

**S.Y.B.A. (MUSIC) SEM – III (CBCS - 2015 COURSE) : SUMMER -
2018**

SUBJECT: RAGA & TAAL CONCEPT, YOGA & MUSIC

Day: **Monday**
Date: **23/04/2018**

S-2018-0150

Time: **03. 00 P.M. To 05.00 P.M.**
Max. Marks: 30

N.B.:

- 1) Attempt any **THREE** questions.
 - 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
-

- Q.1** a) Write the definition of Raga and write Ten Raga Lakshan (Characteristics) of Raga. (05)
- b) Write name and Swar details of any five North Indian 'Thaat' and write the name of Raga which comes from these five Thaats. (05)
- Q.2** a) Write in your words about importance of Riyaz in music. (05)
- b) Write about the importance of Sitting Posture in music. (05)
- Q.3** a) Write any two Breathing Exercise in short. (05)
- b) Explain two yogasanas which are beneficial for a music student. (05)
- Q.4** a) Write the specialties of Cultured Voice. (05)
- b) Write Tritaal with Dugun and Chaugun as per Pt. Bhatkhande Notation System. (05)
- Q.5** a) How Vadi Swara and Samvadi Swara can be useful in elaboration of Raga. (05)
- b) How breathing exercise is useful for music student? Write in short. (05)

* * * *

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

- प्र.१ अ) 'राग' परिभाषा लिहून दहा राग लक्षणे लिहा. (०५)
- ब) उत्तर भारतीय संगीतातील पाच 'थाट' स्वर दाखवून लिहा व प्रत्येक थाटातून जन्य किमान एका रागाचे नाव लिहा. (०५)
- प्र.२ अ) 'संगीतात रियाजाचे महत्त्व' तुमच्या शब्दात लिहा. (०५)
- ब) 'संगीतात शास्त्रशुध्द बैठकी चे महत्त्व' या विषयावर आपले मत लिहा. (०५)
- प्र.३ अ) श्वसनाचे दोन व्यायाम प्रकार थोडक्यात लिहा. (०५)
- ब) संगीत साधकासाठी उपयुक्त अशा दोन योगासनांबद्दल लिहा. (०५)
- प्र.४ अ) संस्कारीत आवाजाची वैशिष्ट्ये लिहा. (०५)
- ब) ताल त्रिताल लिहून त्याची दुगुन व चौगुन पं. भातखंडे स्वरलिपी पध्दती प्रमाणे लिहा. (०५)
- प्र.५ अ) राग विस्तारात वादी व संवादी स्वर कसे उपयुक्त ठरू शकतात? थोडक्यात लिहा. (०५)
- ब) श्वसनाचा व्यायाम संगीत साधकासाठी कसा उपयुक्त ठरतो? थोडक्यात लिहा. (०५)

* * * *